

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLONYA

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 " Negyedévre 2 " 50 kr. Egy hónapra 1 " Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, Kutasai Imre nyomdájában, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj: öt hasábos petitior 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilvántartási díj minden hirdetés után 20 kr. A hirdetéseknek el kell adni a kiadóhivatalban, a kiadóhivatalban, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőség iratóháza czimzandók, czelegledutoza, Fried-ház 19 sz. alatt

Debreczen, május 5.

A képviselőház szombati ülésén Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter felelt Falk interpellációjára s egyszerű szavakkal, röviden, szerényen, a díszkedés legkisebb árnyalata nélkül, előterjesztette pénzügyi állapotunk kimutatását. Se kimutatás oly örömdetes meglepetést szült a házban, és a házban kívül, a számok oly világosan beszélnek, hogy a zajos éljenekhez, melyek a pénzügyminiszter szavait kísérték, nemcsak mi csatlakozunk teljes szívünkkel, hanem az ellenzék némely közönsége is készségesen elismeri, hogy az aranyjárdék valóban minden várakozáson fölülművészen sikerült s az ország meg van mentve a pénzügyi bukástól.

A lidércnyomás alól, mely a boldogtalan emlékeztető Kerkápoly-ára óta reánk nehezedett, végre megszabadultunk. A 153 millió kölcsön, mely szüntelen Damokles kardként fenyegetett, úgy hogy soha sem tudhattuk, mikor szakad a nyakunkba, most már majdnem egészen törlesztve van; csak 26 millió forint maradt még beváltandó. De ennek beváltására is 28 millió állt a pénzügyminiszter rendelkezésére április végén, úgy hogy a kincstári utalványoknak ama részét minden perczen beválthatni s Szapáry gróf csak azért nem eszközölte azt még eddig, mert a fizetés határideje augusztusban jár le s az állam nem akarja elveszteni a 26 millió után addig eső kamatot.

No tisztelt ellenzéki olvasó, mit tetszik ehhez mondani? Kinek volt igaza: nekünk-e, kik az ország hitelnek helyreállítására nélkülözhetetlenek állítottuk a százmillió hitelt megszavazását pár hónappal előt, vagy az önk házirapírónak, kik azt hirdették, hogy a kormány nem fogja beváltani a Kerkápoly-féle kincstári utalványokat, hanem elkölti a százmilliót Bosznia s a novi-bazári hadjáratra?

Kinek volt igaza? Azoknak-e, kik a törvényjavaslat megszavazásával helyreállították Magyarország hitelét? Vagy azoknak, kik a kormányon ülő férfiak iránti gyűlöletből készek lettek volna megtagadni a lejárt adósság beváltására szolgáló eszközt, készek lettek volna pellengérré állítani az ország becsületét, végkép tönkre tenni hitelét?

Könnyű a választás és az ellenzéki olvasó szeme is tisztán láthatja az igazságot. Láthatja, hogy érdemes volt-e a százmillió hitelt kérdésében oly nagy zajt ütni a gyanúsítás fegyverével? Láthatja, mi teljesült be a rémjóslatokból, melyekkel hivatal próféták tele lármázták füleit? S ha kissé elfogulatlanul akar gondolkozni fölötté, beláthatja azt is, ni következett volna abból, ha a százmilliót meg nem szavazza a képviselőház? Az állam bukása.

No de hiszen nem is értették komolyan az oppositót ama százmillió hitelt ellen az ellenzék értelmesebb tagjai, A Kerkápoly korában kibocsátott kincstári utalványokat be kellett váltanunk, akár így akár úgy, a hitelezők

azt el nem engedik s még ha Madarász József lett volna a miniszterelnök s Verhovay a pénzügyminiszter, ők sem tehettek volna egyebet, ha csak valami tikkos pénzügyi találmányt nem rejtegetnek: hogyan lehet ki nem fizetni az adósságot s mégis megszabadulni attól! Szapáry Gyula grófnak, igaz, hogy nincsenek ilyen zseniális tervei, barátai sincsenek, a kik az égbe emelnék s hírével tele kiáltolnak a lapok hasábjait, mint a különben igen érdemes Széll Kálmánnal tették barátai, Sőt a mi jelenlegi pénzügyminiszterünk odáig megy, hogy nem is magának, nem a kormánynak, hanem különböző szerencsés körülményeknek tulajdonítja, a pénzügyi helyzet váratlan gyors javulását.

Mi sem kívánjuk tehát az ellenzéki olvasótól, hogy mindent a kormány ügyességének s bölcs belátásának tulajdonítson, ámbár egy kis érdeme mégis van benne a kormánynak, mely nem esett kétségbe Magyarország jövője fölött s bizalmat tudott ébreszteni iránta külföldön is, mikor itthon a leghangosabban hirdették a „nagy hazafiak”, hogy tönkre jutott az egész ország, — nyomorult köldus lett s napi kiadásait sem bírja fedezni és gunyosn utaltak arra, hogy hiába megy kunyorálni most már a Tisza-kabinet külföldre.

No lám, hogy nem hiába ment s kunyorálnia sem kellett, hanem Európa tőkepenzései sietve kapkodták el a magyar aranyjárdékokat, úgy hogy zálogkölcsönre nincs többé szükség s a járadék árfolyama oly magasra szökött, a milyenről még Széll Kálmán sem mert álmodozni.

Igy tette tönkre a Tisza kormány Magyarország hitelét.

— Az országgyűlés jelen ülészként valószínűleg június hó első napjaiban fogják bevégezni. Ezen időpontig a következő törvényjavaslatok fognak elintéztetni: az érdekelesről, a katona-beszámolásról, a budapesti jelentkezési hivatal szervezéséről, a vägyvölgy vasút megvásárlásáról, a Tisza-szabályozásról, a kassa-oderbergi vasutról, a rendőri büntetőtörvényről és esetleg a budapesti államrendőrség szervezéséről szóló javaslatok.

— Szedegéről tudósítanak, hogy a közgyűlés által kiküldött rekonstruált bizottság tegnap tartotta első gyűlését. A bizottság programja hat pontból áll: határméltárgyait, Elvi megállapodás jött létre, hogy a kinevezendő királyi biztosnak a következők ajánlatának kiindulási pontot gyánant: A Tisza-szabályozás Paleocapa terve értelmében kettős védelmet hajtandó végre. Az egyik a kerület védelmére, a másik pedig körtörtés alakjában a város védelmére; az utóbbi négy lábbal magasabbra építendő, hat öl széles koronával. A város területe egyelőre részlegesen feltöltendő, s pedig előbb a házlyhelyek és a főbb utcák. E töltések kombinálandók a későbbi csatornázással.

— Battenberg herceg választását Ausztria-Magyarország hivatalosan jóváhagyta. Andrássy gróf ide vonatkozó távirata már elment Livádiába.

— Suvaloff missiojáról a következőket írja a Fremdenblatt:

Petőfi azonban csak harmadnapra utazott el, s ekkor egy kiszáradt tárcza-lapra írott levélben kérte Cornéliát, hogy a pap áldása nélkül is vegye föl nevét, és Kolozsváron — hova két hét múlva szándékoztak, szerepeljen már úgy... O ott lesz, a mikor Cornelia kívánja az esküvőre... Bels nyugszik abba, hogy akkor hívja magához, mint férjét, ha már meggyőződött arról, mennyire megérdemli a boldogságot... Ez volt Cornéliának első levele Petőfőtől, ki néhány nap múlva Pestről írt egy mély érzelmetől áthatott második levelet, a melyben említi, hogy mily diadalmas boldogság lett volna az ő reá, ha Pestre érkezve elmondhatta volna ismerőseinek: „Cornelia az én feleségem...” E levélre Cornelia elhatározta, hogy nőül megy Kolozsváron a költőhöz.

De mi történt? Lakott Debreczenben egy kedves, előkelő család, melynek nemcsak jól fogadott vendég, de magát gyakran „gész napra befészelt családtag voltam. Az említett levél vétele után e házmal kis barátommal épen szép jóvómórral terveztem, midőn megzavart egy Szatmárról érkezett látogató, ki a többek közt „loda roppant tréfaszínben azt is, hogy közt olya orlüt szerelmes lett Szatmármegyében egy leányba s az viszont belé, hogy talán rögön kézik neki rontani tűnek, viznek, ha a szülőktől való félelem vissza nem tartja... Képzeltetni az én helyzetemet; a jelenlévők

Suvaloff azzal bizott meg, hogy egységet hozzon létre a kelet-rumélii provisoriumot illetőleg Ausztria-Magyarország, Anglia és Oroszország közti. Ez nem sikerült neki oly mértékben, a minőben Péterváron reméltették. Andrássy gróf elfogadhatatlannak jelentette ki a javaslatot, a melynek Suvaloff volt a tolmácsa. Ezzel azonban nem szakadt meg az alkudozás; Andrássy ellenjavaslatokat tett, a melyeket vitathatónak ismert el Suvaloff az által, hogy Livádiába küldte azokat. Ezen javaslatokra még nem érkezett válasz. A javaslatokat ismeri az angol kormány és valószínűleg támogatja is.

— Az osztrák-németek és csehek kibékülése megvalósulás felé közeledik. A két párt vezetői Rieger és Herbst maguk is összejöttek Prágában és hosszabb ideig értekeztek együtt a kibékülés tárgyában, melynek első és elutasíthatatlan feltétele a beletés a reichsrathba.

Országgyűlés.

A képviselőház május 2-án tartott ülésében a már említettékön kívül még Ivánka Imre tartott nagyobb szabású beszédet a magyar nyelv iskolai tanításáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

A május 3-ki ülésen Maximovics Miklós, Bacon József a törvényjavaslat ellen, Várady Gábor mellette beszélt. Várady Gábor visszautasítá Román Sándor azon állítását, hogy a maramarosi románok azt a bizonyos felirattal tudatlanságból állították ki. A maramarosi románok 1848-ban is a magyarokkal küzdöttek s ő nem tudatlanságnak, hanem hazafiaságnak nevezi ezt. Ezzel a törvényjavaslat általános tárgyalása befejeztetett.

Ezen ülésen Tisza Kálmán a Szedeg részére kinevezendő kormánybiztos hatásköréről, gr. Szapáry Gyula a Tisza és Duna szabályozási költségeiről s a közlekedési miniszter nevében a Szedeg város területén életbe léptetendő kisajátításról nyújtottak törvényjavaslatokat.

Az ülés végén a kérvények és interpellációk tárgyalatának. Szapáry pénzügyminiszter rendkívül fontos és örömdetes jelentést tett pénzügyi állapotainkról, adóink befolyásáról s hitelmeleveleink folyamáról. Az év első negyedében az államjövödelmek, noha egyes tételek el is maradtak a tavalyi eredmény mögött, egészen 1,800,000 frrtal kedvezőbb eredményt mutatnak. Legnagyobb növekedést mutatnak az indirekt adók 800,000 forinttal. S hogy ez eredmény nem muld és ideiglenes, mutatja az, hogy márgára áprilisra 800,000 forinttal kedvezőbb az összes eredmény. Hasonló kedvező eredményt tüntetnek föl hivatalviszonyaink az aranyjárdék fényes sikere következtében.

A debreczeni gazdasági egyesület emlékirata.

A gazdasági egyesület által 1879. évi április hó 19-án tartott választmányi gyűlésnek határozata folytán megalapítottuk, és különösen szarvasmarha-tenyésztésünk érdekében Debreczen város tekintetes polgármesteri hivatalához, adata a tekintetes városi tanácsához és az egész városi közönséghez beterveztük.

Egész Európa gazdasági krízisben van, melynek a földmívelési ipar érintett első sorban. Ennek sulya alatt a legnagyobb állampolgár kormányok és kormányozók testületei az okokat kutatják és mentő eszközök felett tanácskoznak.

Hazánk tulajdonilag földmívelő ország lévén, e nagy krízis nyomását szinte érzi, azért szükséges, hogy a napról-napra fejlődő verseny közt és kereskedelmi szempontból, kedvezőtlen földrajzi helyzetünkkel fogva is, részen álljunk, néhány tulajdoniattalva, önbizalmunkból elbukjunk.

Ha hazai földmívelésünk fejlődési viszonyait szorosabban vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a legközelebb mult két évtized alatt

mind zavarban voltak; maga az újságoló ur is a csodálkozás miatt, hogy nem kellett eibe szelése nagyobb hatást. — Ebédre visszahivták, de azután — kint jártában bizonyosan értesülhetett a Debreczenben történtekről is — nem szót többé Petőfőről, annál többet vizsgálgatván engemet. Ebéd után én vittem neki a fekete kávéját, s miután nyájassan megköszönte, hirtelen a kérdést intéztem hozzá: — Mondja meg kérem, ki az a leány, a kibe Petőfi olyan nagyon beleszeretett? Mintha most is látánm jóakaró, nyílt tekintettel, melylyel szemembe nézett, és egy kis szünet után azt felelte: — Az bizony Szendrey Julia, kedves, költői leány; de azért ki tudja, mi van a jövőben megírva. — Ez utóbbi szavakkal alkalmasint engem akart megnyugtatni. — Mi volt természetesen, minthogy én a Petőfi levélre mintegy tizenkét napig nem válaszoltam, akkor is nagyon röviden, csupán annyit, hogy az általánossággal lehet bebizonyítani az igaz szerelme, és szalmatuz az, mely minden megyében talál magának új langra táplaleköt...

Azt hagynománosan tudjuk róla, hogy felelték büszke ember volt, s nagyon hiszem, hogy az a levelem megsérthette; vagy megengedem, hogy irántam már kissé hűdedtet; de még inkább: hogy Szendrey Julia emléke megszereltem fényben kezdett ragyogni leiki szemese előtt, — elég az hozzá, — ő sem írt azután majd egy hónapig.

földmívelésünk — a szemes termények kedvező kivitelű és nagyobb árviszonyok következtében — egyoldalulag gabona-termelési irányban fejlődött, az állattenyésztés rovására.

Néhány év óta azonban nemcsak kivitelű nehézségek és alacsony árak észlelhetők, hanem talajunk termő erejének csökkenése és azt kísérő különféle gabonabetegségek: uszóg, rozsdá, — mind megannyi ijesztő körülmény méltán gondolkozóvá teszi a magyar gazdát is, és ösztönzi őt bajainak kutatására és orvoslására.

A szakemberek már is nyilatkoznak az irányban nálunk is, és ha ezeknek nézetei egyben másban eltérők is egymástól: abban mégis mindnyájának meggyőződése találkozik, és egyhangulag kimondják, hogy a magyar gazdának, ha boldogulni akar, fel kell hagynia az egyoldalú gabonatermeléssel, és az okserű állattenyésztést kell fejleszteni és kellő arányban kiterjeszteni.

Kereskedelmi adatok ugyanis kétségtelenné teszik, hogy mezei terményeinknek az európai piacokon nemcsak orosz, oláh szomszédaink olesőbb productiójokkal, hanem a tengerentúli világérs is nagy concurrentiát képeznek. Ez által a gabonatermékekben tulproductió állván be, meglepően azt észleljük, hogy kedvezőlen termésű években is alacsony marad a buza ára és nem áll arányban a magyar gazda termelési költségeivel.

Ehhez járul még, hogy egyoldalú gabonatermelési rendszerünk által rabló gazdaságot üzünk, és má már a legjobb minőségű alföldi talaj termő ereje is fáradni kezd. Rosszabb termés-átlagok, kisebb suly, ezelőtt nem tapasztalt mérvben fel-feltűnedező növénybetegségek le-erontják a gazdának buzatábláihöz kötött szép reményeit.

Ennek azután nemcsak azon szomorú következménye van, hogy átlagos jövedelmünk évről-évre csökken, hanem a legnagyobb veszély abban rejlik, hogy maholnap a magyar buza és liszt, mely eddig minőségére nézve az egész világon első helyet foglalt el, kiesik jó hírnévéről; már pedig tudhatjuk, hogy ha a kereskedelmi terén valamely ciklik bármik oknál fogva hitelét veszítette, a mai nagy concurrentia mellett alig képes többé az elvesztett piactól visszazserezeni.

Es hogy ez így van, arra első példa a bánat, melynek buzája világhírű volt s hazánkban is minőségileg a legelső helyet foglalta el, és most már megértük, hogy a bánatban a rabló gazdálkodás, az egyoldalú gabonatermelés következtében hat éven át nemcsak rossz buzatermés volt, de a növénybetegség minden nem minőségét is tönkretette, úgy hogy az utóbbi időben már nem a bánati buza áll a nagy piacok árjegyzékeiben első helyen, hanem helyet kellett adnia a fejérmegyei és a tiszavidéki okserűk mívelésében részesülő buzának.

Ki fogná mindezeknél fogva kétségbe vonni, hogy egy nagy horderejű kérdés: földmívelésünk életfeltételének megoldási kérdése áll előttünk, mely elől szemem hunyni nem lehet, nem szabad, legkeveseb szabad pedig azon fértaknak és testületeknek, kik akár érzelmi, akár a közbizalomnál fogva arra hivattak, hogy nemzetünknek egyik legértékesebb kincse és anyagi jólétének alapköve: földmívelésünk fejlesztése és felvirágoztatása fölött örökdöngjenek?

Ezen kérdés megoldására a fentebbiekben a jelszó meg van adva: Hozzunk földmívelésünkbe kellő arányokat, aza a hagyjunk fel az egyoldalú gabonatermeléssel, mely bebizonyodott főforrása bajunknak és fordítsuk figyelmünket az elhanyagolt állattenyésztés felé, mely legtermészetesebb kísérője és támasza az okserű földmívelésnek.

Ezen intő jelszó első sorban alföldünket illeti, hol, dacára a természet által nyújtott, az állattenyésztésre alkalmas területeknek; ez ellen legtöbbször lett vétkezve, de hol egyut-

Egy hónap múlva írt Cornéliához harmink levelet, melyben említi, hogy bizonyosan azért nem akarta kolozsvári diadalait a Pafőné néven évezni, mert alkalmasint férjhez szándékozik menni valamelyik kis gróf udvarlójához. E kis gyönyölde után szerencsét kívánt kolozsvári diadalaihoz... Ekkor jelent meg Petőfőnek a verse: „Mi van innen távol? a Tisza. Mi van a Tiszán túl? — Hortobágy... Cornelia is olvasta a költeményt s csak annyit írt Petőfőnek: „No ugye, hogy a Hortobágyon túl két ut van? szerencsés ut kívánok a másikhoz, a melyly nem a Királyhágó felé vezet.”

1847. június első felében Cornéliák ismét Debreczenben voltak. Egy szép reggelen Cornelia költemény-füzetét kapott. Petőfi versei voltak, a költő arczképével, felette e két szó: „Prielle Cornéliának.” Azután egy gyönyörű virág csokrot, a következő nyílt levél kíséretében: „Virágokat küldök és költeményeket, azokkal köszörzud meg magad nemzeti művésztünk kedves menyasszonya; ezeket fogadd, mint öszinte ajándékát azon színek, melyből fakadtak.” Petőfi is Debreczenben volt, s kézzel meglátogattai Cornéliát. — Elhatároztam, írja a művésznő leveleiben — hogy ha előmbé lép, a legbarátságosabb szavakkal fogom megnyugtatni talán nem egészen nyugodt lelkismeretét. Így történt aztán, hogy midőn a kertbe lépett, ba-

tal — komoly akarat mellett — e hiba legkönnyebben helyrehozható is.

Nem szenved azonban kétséget, hogy az állattenyésztéstől is csak úgy várhatunk kellő sikert és jövedelmi forrást, ha az a helyi viszonyokhoz nemcsak helyesen megválasztatik, hanem okszerten is üztetik, mert e téren sem állunk mi a nagypiacokon versenytárs nélkül, — e téren is csak a jó győzhet.

Tudjuk ugyanis, hogy gyapjával Ausztria nagymérvben előlönli Európát, bu-termelésre pedig Európának nyugatiabb és északiabb részei nagy előnyben vannak fölöttünk, tulkarmánytermelésre kedvezőbb éghajlatuk és mezei gyáriparkuk nagyobb fejlettsége által. De van nekünk az állattenyésztésnek egy ága, melyben az egész világ concurrentiáit bátran kiálljuk, sőt okszertü tenyészés mellett fölülmulhatatlanul vagyunk, és ez: a hazaiszarvasmarha igaza állataink okszertenyésztséje.

(Vége köv.)

Kiállítási levél.

Székesfehérvár máj. 3.

Már napok óta folyton esik, csak ritkán buvik elő a nap rejtékéből, hogy bearyozza fényével a nyüzsgő tömeget, mely nem törődve esővel, fáradságtalanul halad a kitűzött cél felé.

Pluvius uram ez egyszer emberére talált! A folytonos rossz idő bár nehezíté a munkát, eddigelé semmi komolyabb hátrányt nem okozott a tisztuló fényben levő égbolt reménylenek engedi, hogy nem is okozand.

A kiállítási tért két részre osztó — az indóházról a városba vezető — ut az indóház felül a diszkajra, a város felől az első magyar waggon részvénytársaság pavilonja által elváratott; a kiállítás tartama alatt a közlekedés a lövedél melletti ideiglenes úton tartatik fenn.

A kereskedelmi miniszterium által engedélyezett helybeli posta és távira-állomás már felállíták s közvetítik az óriási mérvet öltött forgalmat.

Kiállítási tárgyak szép számmal érkeztek eddigelé s egyes kiállítók már most is magokra vonták tárgyak szépsége által a figyelmet. Így a többek között, a vaspar-csarnokban az osztrák államvaspálya, krassomegyei bánya és ipar terményeinek — az 1878-iki párisi kiállítás alkalmából is kitüntetett — valóban impozáns kiállítása; az érduözegi vinctellerepéde nagy szormalommal összerüjött műkertészeti és borászati kiállítása, a maramarosi bányászatosság stb.

Végül halad a terjedelmes kiállítási téren, elmondhatjuk már most is, hogy a collectív kiállítók s nagy ipar üzleteink valóban kitüntették magokat, iparkodva a kiállítás fényét tárgyak nagyszerűsége s szépsége által emelni.

Utóbbi időben az érdeklődés is nagyon megerősödött a kiállítás iránt s számtalan elkésett bejelentést vott kéntelen a bizottság visszautasítási tészkébe miatt.

A jury-tagok fele, mint már tudva van, megválasztották, másik fele holnap választák a végrehajto bizottság által.

Nem mulasztatom el, mielőtt bezárnám soraim, hogy ne emlékezzem meg amaz érdekes ebédetről, melyek Zichy Jenő gróf elnöklöte mellett a kiállítási restaurató helyiségében, némelykor 30-40 kiállító részvéte mellett szoktak megtartatni.

A beszélgetés tárgyát természetesen leginkább a kiállítás képezi; de a feszletlen hangulat s a gróf ur kiváló figyelme s érdeklődése, melylyel minden kiállító irant viseltetik, oly kedvezteszik és opanoktató megújuló rövid órák, hogy tudom sokan szivesen emlékeznek majdun vissza a kiállítás és korszakára.

K. B.

rátóság kézszerítés közben és egész fesztelennél azt mondám neki:

— Köszönöm, hogy még mindig kötelező szavam alól ilyen gyöngéd módon oldott fel. Midőn előbb írott soraimban „nemzeti színművésztünk kedves menyasszonyának” neveztet, nemde azt akarta tudomra adni, hogy csupán a művészet, s nem az ön jegyese vagyok. Ime visszaadom én is az ön szavát, teljes áldással!

1848-ban, a szabadság, a harc, az eszmék lángoló éveiben, egy november végén, vagy december elején a debreczeni ref. nagytemplom előtti tér azon bizonyos három századka járdáján lépdeltam, a mely nekünk akkor a corsót képviselte... Mintegy 35 lépésnyi távban hirtelen felismerem Petőfi honvédfőhadnagy öltözetében. Midőn engem magyar főkötőmmel meglátott, komoran, köszönés nélkül haladt el mellettem. Ez különös — gondolám... Visszandóztam utána; e pillanatban ő is hátrafordult — talán megbánta előbbi tettét, — mindkettőfelé mosolyogtuk magunkat, hozzám jött, azt mondva:

— Fiam van; — s erre mit mondhattam volna mást, mint: — Férjem van! — Az isten áldja meg, édes Cornelia. — Isten legyen önnel! válaszolám.

Napi hírek.

— Ó Felsegek szombaton délután érkezték Budapestre, hol egy hélig fognak tartózkodni. A főváros e napon ünnepi színt öltött. A pályaudvarnál a polgári és katonai kitüntések fogadták Ó Felseget magyar tábornok, a királyi fekete utazó ruhát viselt. — Velők jött Gizeklla főhercegnő s sógora Lajos bajor herceg is; Rudolf főherceg nem jöhett le, mert jelenleg Spanyolországban utazik. A menetet egész útja alatt nagy néptömeg kísérte s éljenezte. A házak fel voltak lobogóva. Este az egész város kivilágított a fénytengerben uszott.

— Nagy kitüntetés. A Mária Terézia-rend négy új lovazábot, kik már lapukban említtve voltak, ó felsege most saját kezű kezével kinevezte ötdiknek Vécsey altábornagyot, a mi ritka kegy, mert rendszerint csak azok szoktak kinevezetni, kiket a rend előterjeszt.

— Személyi hírek. Simonffy Imre polgármester ur a ma délutáni vonattal hazakerkezik a fővárosból.

— Kitérítés. Ha imágyi Lipót helybeli p. n. igazgató s kir. tanácsosnak s törvényes utódnak ó Felsege a magyar nemességét a szoboszlóit előnyben használatra mellett, hosszús, hű és sikeres szolgálatainak elismerésül díjmentesen adományozta. A megérdemelt kitüntetéshez mi is szeretnénk kívánni.

— Huszonöt árvafigy. érkezik ma d. u. városunkba Papp Antal Szeged városi ellenorvezése mellett. Sírósen felelünk mindazon jószív emberbarátokat, kik az árva közül egyet vagy többet magokhoz akarnak fogadni, hogy e végül Körner Adolf főkapitány ur által mind előbb jelenkezzenek.

— Heti statisztika. Ápril 27-től május 3-ig városunkban született 24 gyermek, meghalt 35, tehát a halálozások többel 11. A születésekből minden 1000-re 0.52, a halálozásokból 0.76 esk.

— Szathmáry Árpád szombati jutalomjátéka sonyagilag eég jól, szellemileg kitűnően sikerült. A jutalmazott 2 kosort s egy szép virágkosztart is kapott; az egyik koszoruban egy értékes arany gyűrű volt, melyet Mándoky Béla igazgató lepte meg közszeretettel örvendő jelesünket. A közönség szűnni nem akaró tapsai fogadták, mely igen gyakran megújult. A jutalmazott osztaléka a pénzárból 64 frt volt. Az előadás után a jutalmazott lakásán barátságos lakomát tartott, melyben a színes kollégákn kívül a jutalmazott baráti vetek részt. A felköszöntések s a jókedv perze nem hiányoztak. — Az isten éllesse sokáig derek komikusunkat, ki az egész közönség osztatlan szeretetét bírja s ep olyan derek barát, jó apa, mint a milyen kitűnő színész.

— A két utolsó előadás holnap és holnapután lesz színházunkban. Kedden adatik „Niniche”, szerdán „Egy huszár káplár Bécsben”, mindkettő a társulat uti költségeinek fedezésére. Az utolsó előadás végzetével Mándoky Béla színgazgató beszédet fog tartani. A társulat csütörtökön utazik.

— Postaügy. A földmívelés, ipar és kereskedelemügyi m. k. minisztérium által f. év Ápril havában egy „Levélposta tarifa” című könyvecske adattott ki, mely nemcsak a bel és külföldre címzett levelekről szól, hanem ezenfelül magában foglalja még a hírlapokról, portómentességről és a bel és külföldre címzett postautalványokról hozott szabályokat. A midőn ezen hasznos könyvecskeket a t. cz. érdeklő közönségnek ajánlom, egyuttal értesítem, hogy ez a helybeli kir. postahivatalnál 20 kr-ért megszerezhető. Kir. postafőnök Mayer.

— A közéleti tanácsok július 4. és 5-én tartandó közgyűlése. Geresi Kálmán főiskolai jeles tanára is értekezni fog a protestáns tanügy régibb állapotáról.

— Posta ügy. Folyó év május hó 1-től kezdve Belgrádba ajánlott és expresse postautalványok is küldhetők. Az expresse utalványok feladója tartozik az utalvány lap felső részében az expresse szót kitenni. A feladó kívánásáért térítve van a kaphat. Az ajánlás expresse és térítve van a kaphat, mint a Belgrádba szülő má levélpostai küldemények ha-onnemi díjai. Ugyancsak f. é. május 1-től a nyitrai és sátorajai helyi postahivatalok nagyobb összegű postautalványok közvetítésére felhatalmazott postahivatallal való forgalomban: 1000 frt-ig terjedő közönséges, 500 frt-ig terjedő tavirati utalványok fevétele és küldésére, ugyancsak 500 frt-ig terjedő utalványok küldésére közvetítésre felhatalmazott.

— Bogdani Vanda asszony — a mint lennünkét értesítenek — szombaton Kassa n. a színházban nagy sikerrel énekel. Miutánt operaszemélyzet nincs, a művésznő felvonásokban énekel. Innen Nyiregyháza r. a hivatott egy rendkívüli előadásra, mely körülbelül e hó 8-án leend.

— Tudósítás. Van szerencsém a közönség tudomására hozni, hogy a jelen 1879. évi tornanunnepelely (május) június 22-én a népkertben fog megtartani, még pedig oly formán, hogy a tisztá jövedelmét fele a nyíregyházi árvaház részére fog adni. Debreczen, 1879. május 5. Nagy Károly egyt. titkár.

— Tavaszidő. A májusi nap kissé megszabadította magát felhőleptől s szeretemelő pillantásokat vetett a föld népre. S ha éles szél nem kezd fúdjálni és az égen sötét felhők nem tornyosulnak, azt mondhatjuk: jó idő van. Az idő gyanus volta daczára is a vasárnap délután sokunka kicsalt a szabadba. Az erdő zöldelő lombu fáit már messziről hivatogán integettek felénk, kiváltképen azok felé, kik először voltak élvezendők a tavaszi örömeit. A ferdőház udvarán a túzóttok zenakara huzta. Megyítés volt. Az udvar csakhamar megtelt vendégekkel, kik füleiket, szemeket és szájakat gyönyörködtetni foglaltak helyet az udvari asztalok körül. — Szólt a zene. Habzott a jó kedv és a — sör. — Az ég felől mind feljebb-feljebb tolakodtak. S mi nehányan, a kiknek több eszünk volt, — már t. i. nem mint a többi vendégeknél, hanem mintha felényi lett volna, be-illetőleg kihozottunk a vendéglo toráczára s onnan gyönyörködtünk a szökőkút pajzánkodásában. De csakhamar rákezdte a másik szökőkút — felelőrl s mi nevetünk magunkban az eső aól és elől futkosó embereket, — és míg azok áztak kívül, mi áztunk belül. A banda pedig folyvást huzta egyakarattal, míg csak a jó kedv és tele szebi fiatal ur emberek nem sikerült távozásának megkönyvitése által a barna fűk közül négyet elesálni és azokkal extra muzsikáltatni. Végre kiderült az ég és mi hazapályáztunk derült kedéllyel és azon reményben, hogy majd máskor jobban csináljuk, ha t. i. az idő is jobban fogja csinálni.

— Köszönetnyilvánítás. Azon t. urnoknak, kik tervezett, de a körülmények miatt meg nem tartható jutalomjátékunkra előleges gyűjtést rendezni és azok eredményét kezébezhajtatni kegyesek voltak: u. n. öv. Mentz Henrik és Tökés Gyula és urhegneknek a nyilvánosság terén ezennel a legforróbb köszönetem nyilvánítottam. Debreczen, 1879. máj. 5. öv. Zöldy Miklósné

— A május 4-én tartott lövészet eredménye: bevetel 7 frt 20 kr, kiadás 7 frt 40 kr, feles kiadás 20 kr. Díjat nyert Tikos Imre 1 db 1 frtos tallert a legjobb kölvörsre.

— Egy afrikai magyar ember idők jelenleg fővárosunkban. Tajthnak hívják, ezri születésű s e napokban jött meg a Fok-földről, hol gyémántásással foglalkozik, miről magával hozott pompás ékszereit is tanuszkodnak. Tajth huszonkét évvel ezelőtt vándorolt ki Magyarországból és sok helyen megfordult, míg a zulu kőfelek között letelepedett. A sors több évvel ezelőtt össe hozta a mult hónapokban sokat emlegetett hazánkival Römer Andrásal is. — mivel részt vett ama nevezetes expedícióban is, melynek folytán Römer elfogták és Konstantinápolyban bebörtönözték. Tajth az expedícióban trombitás volt s az angol katonákkal együtt oktatta a mohamedánokat a fegyvergyártásban. Ez évi január közepé táján indult el szülőföldre felé Afrikából.

— Szegedről jelenti egy távirat: A város belterületén a lakosság összejártott; e szerint összesen 19,10 lélek van Szegeden. A Donger kiöntése folytán a tömörkényi tanyák összedőltek. A belviz 2 hüvelyket áradt, az időjárás borus, szeles. A mult heti szerdai vihar által okozott rongálások gyorsan állították helyre; a kár értékét 100,000 forintra teszik.

— Gróf Erdődy János Varasdmegye örökös főispánja s 1848-ban fumei kormányzó, elhunyt Bécsben. A boldogult kitűnő hazafi volt, ki az 1848 előtti politikai mozgalmakban jelentékeny szerepet játszott.

— Dr. Legányi Gyula keresett ifju orvosunk csapóutczaró a czepléduczai 29. sz. a. jatházba tette át lakását, mit a szenvedők érdekében jónak láttunk a közönség tudomására hozni.

— Bucsú. A mai nappal tölem nem függök okok miatt megszüntem a helybeli színtársulat peztárnoka lenni s így pár nap mulva elhagyandom e nemes várost, melyhez oly sok kedves emlék csatol. E körülményből kifolyólag nem mulasztom el, hogy a nyilvánosság terén el ne bucsuzzam a n. é. közönségtől, nagy számú jóakaróimtól s különösen kegyes pártfogóimtól, a kik jó indulatokkal és kegyekkel voltak szivesek csekélységemet megajándékozni. Részenről mindig a legnagyobb szeretettel fogok vissza gondolni e városra és t. közönségre és azon reményben, hogy talán még találkozhatók fogunk utolag, kérem, tisztán meg bocsás jó indulatokban és emlékekben. Debreczen 1879. máj. 1. teljes tisztelettel Takó Sándor.

— Vitagyűlést tartott szombaton d. u. a helybeli „jogás önképzőkör”. A kitűzött kérdés ez volt: „A r. cath. egyházakat s városokat illető régi magyar szerzéstől törvények lehet-e ugyanezen törvényeknek beavallott vagy a történelem máskép ismeretes indokai- ból a jogosság, állampolitika s közgazdaság szempontjából a mai viszonyok közt továbbra is kötelező szabályként tartatni?” A kérdés pro oldala: Kósa Zsigmond 3 jh., contra oldala: Takács Gábor 2 jh. vitatta. A vita befejezése után a gyűlés egyhangulag Kósa Zs. álláspontját fogadta el.

— Nagy utcai botrányt követett el az éjjel két részeg ember, kik egy urat megtámadván, rut karomások közt agyonveréssel fenyegettek. Azonban a hirtelen érkezett rend őri segély megmentette a megtámadottat a garázda részeg emberektől s az utóbbiakat hűvösre tette.

— Veres verekedés fejlődött ki az éjjel egy kocsiban az ott mulatók közt, kik közt egy gyöknek a fejét bevették. Úgyök a törvényszékhez tetették át.

— Porul járt talvaj. Egy helybeli férfit cselésd szolgálati helyéről több ruhát s ingósá-

got akart ellopni, azonban rajtavesztett s most be van fogva.

— Azon szalámira vonatkozólag, melyet városunk küldött: székfőhercegi utójokban elemelősiál vittek magokkal, azon értesülést vették utólag, hogy nem „Bánky bácsi”, hanem „ifj. Bánky István” volt szives azzal küldöttünknek kedveskedni.

— Ágyban, párnák közt halt meg” közelebb egy kis gyermek, vaoszníleg megfulladva s minthogy az eset gyanus szolgálat okot, a törvényszék fog benne vizsgálatot tartani.

— Nagy-károlyi hírek. Papp Laura, színtársulatunk volt tagja, a n-károlyi színtársulatnál nagy tetzesnek örvend. A „Kornevilli harangok” tegnap kerütek először színp. — N-károlyi segédlelkész Boro s Mihály főiskolánk jeles növendéke hivatott meg, ki a költségzettel is foglalkozik. — E. Kovács Gyula a nemzeti színház tagja, a héten N-Károlyban fog vendégszerezni.

Debreczeni színház.

(-y) Szombati máj. 3. Szathmáry Árpád rendezői jutalomjátékán adott: „Tisztelet-egy.” vig. 3 felv. és „Izabella” operette 1 felv.

A „Tisztelet-egy” elég érdekes bohózat (de nem vizjáték), mely sok mulattató jelenettel bír. Van egy fogadás Beatrixnál (Szathmáry), ki egy új darab előadására a szerzőt, ki ismerőse, mindenáron tiszteletjegyet akar kapni s komikusabb komikusabb helyzetekbe jut, de minden utánjárása haszontalan, míg végre egy színésznőtől, kivel megismerkedett, megveszi ennek igényjét, de azt elonátvas alkalmával, miután megmondja, hogy pénzen vette, mint érvénytelen széttejt. Így a tiszteletjegyet, melyért pedig tisztesen is megfizetett, végére sem mehet színházba, sőt már ekkor pénzen is állt tud kapni magának egy orchesterre juttat. Sőt még ezenfelül jegetett is elveszti. Mint bohózatnak belbesz nem igen kell vizsgálnunk; elég, hogy mulattató és unalmassá sehol sem válik. Szathmáry a fogadást természetes és égiszes humorral játsza.

A másik darabrol nem érdemes szólni. Vasárnap: „Piros bugyellaris.” Az előadás nagyon rosszul ment. Orley Flóra játéka is messze utána maradt a mulatóknak. Kivált a vége fele nagyon kedvelen volt s moódhatni, csak elhadarta szerepét. Nem szabad ámgy kezdőnek mindjárt azt hinni, hogy művésznő s csak ugy félvállról játszani. — Ilyen telt háza, mint az este volt, mostanában nem igen emlékszünk.

Felölös szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vertesi Arnold.

Nem a... nak, hogy... dást, hanem... tikus okosk... gyarázni, jo... a törvényt... désnek egy... rint a musz... hó alatt tart... vonni Rom... hogy május... van a kivon... Termés... csak sántít... ta, mert a... azt nem lehet... sántára huz... visszautasít... telte a szerz... Mint lát... ka erősen bí... ben. S anny... des francia... di ezt a ké... mig aug. 3-é... den muszka... román terü... annyit mond... kák Bulgáriá... ka kormány... ók elkezdtek... Quid tu... gyarom. mo... mint embers... kénszerítene... jőzón és. Te... Az ellenz... a gróf Andrá...

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA fiók-üzlete Debreczenben.

Kitűnő minőségük és tartósságuk által, a legjobb hírnek örvendő, fehérmű gyártmányainkra, folytonos gondot fordítva, budapesti gyárunk az idén sem kimélt a kiadásokat, a legújabb külföldi minták beszerzésére, hogy szives vásárlóink kényelmére és előnyére, itt is a legkimerítőbb választékok, egyedül jöminőség fehérműeket, bocsáthassunk rendelkezésükre.

Különösen van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a következőket.

Férfi-fehérműeket: fehér, chiffon és rumburgi vászon ingek, mindentajban, rumburgi creasz, fonal és pamut-vászon lábravalók, színes creton zepfir és oxford ingek, a legfinomabb gallérok és készlekek.

Női-fehérműeket: fehér, chiffon ingek, chiffon, moule és crepe-lisse hálóköntösök, uszályos és rövid chiffon szoknyák, rumburgi vászon ingek kézi himzéssel, chiffon nadrágok, chiffon háló fejkötők, ísálóköpenyek, furdóköpenyek minden fajban és kivitelben; kézől és gallér készletek, a legdusabb választékban.

Gyermek-fehérműeket: fehér chiffon, színes zepfir creton és oxford fu-íngek, rumburgi vászon fu-lábravalók, chiffon és vászon leány ingek, leány-nadrágok, új szülötök részére kész fehérműekből teljes berendezések, keresztelő készletek, pólya paplanok. Mindentelje színes és fehér, női és gyermek kötényeket, dus választékban.

Mindennemű kész ágyneműeket: vászon és chiffonból, különféle kivitelben, rumburgi vászon kész ágycsészleteket, kézi-himzéssel, a legszebb és legfinomabb kiállításokban.

Van szerencsénk továbbá évek során jó hírből álló vászon és asztalmű fonalárakat is ajánlani: A legjobb minőségű, rumburgi, irlandi, kreasz, Iso és II-od rendű hollandi ronal és pamut vásznak, chiffonok minden fajban, vászon és pamut fehér csínvások, színes butor és derékaj csínvások, színes sternbergi és rumburgi kanavasok, fehér perkalok, moulikok, batist elárok, crepe-lissek.

A legjobb minőségű abroszok, asztalkendők, törülközők, asztalvaló készletek, sávolyozottak és kamukák, színes és fehér kávékészletek, a legdusabb választékban kaphatók. Valamint mindenfajta, színes és fehér férfi és női zsebkendők, színes bel- és külföldi kretonok, zepfírek, oxfordok, színes és fehér férfi, női és gyermek harisnyák, mindentelje minőségben, stb.

A midőn a nagybecsű közönségnek nagymérvű pártfogását kérjük, egyszerűsind értesítjük vidéki megrendelőinket, hogy megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek, valamint kívánatra minták azonnal szolgáltatnak.

(104) 6—8 (a) Teljes tisztelettel Kunz József és Társa.

Gyors és biztos SEGÉLYT!

eredményeztek a Hoff János-fele malata gyógytapszer készítmények, az idült legcsóhurut, a tüdőbajok, a zih, a sorvadás a gyótró köhögesi inger és a gyomor-bántalmaknál.

Az előbbi közönségi iratot, mely doktor Schnitzler itteni tanár ur által lett hitelesítve, sietve igyekeznünk a hasonló bajokban szenvedők figyelmébe ajánlva közzétem.

A legújabb közönségi iratot Bécshől. 1878. ápril havában. Tisztelet uram! Már régebbi időkől fogva szenvedek legcsóhurutban. Orvosom dr. Schnitzler tanár ur nekem az ön Hoff János-fele malata kivonat egészséggi sorét ajánlotta. Ezenmel beismerem, miszerint nekem az ön Hoff János-fele malata kivonat egészséggi söre gyors segélyt nyújtott. Mély tisztelettel Poppa Miklos N. orv. növend. Bécs, 1878 apr. 20.

Eletben megtartva. (A felgyógyult saját szavai.) Unterbeizendorf, 1878. márc. 6. Tekintetes uram! Felkérem 7 1/2 kilo Hoff János-fele malata egészséggi csokoládé mielőbbi szives megküldésére, mivel nóm ezen Hoff János-fele erősítő malata egészséggi csokoládétól nyerte vissza egészségét s csakis ebből él. Seltzmal Antal erdsz. Debreczen kapható Rieki József Zelt. 64 8—8 mos urnál.

Vagyombukott Duscócki és Teszary férisszabó cég csóivalasztmánya által a csódtömeghez leltározott összes úyári és egyéb ruhászövetek, üzleti felszerelés s activ követelések zárajánlat mellett eladása elhatározatván: felhívatauk a venni szándékozók, hogy zártajánlataikat akár az üzleti vagyonokra és activákra együttesen akár pedig külön külön a f. é. május hó 5-ik napjának d. u. 5 órájáig aulirt csódtömeggondok,

Eladó anyaméhek.

Dzierzon kaptárokbán kezelt tíz méhtörzs, melyeknek nagyobb része május havában elrajzik. — eladó. Megtekinthetők Miklós-utczán 1907. sz. a. a tulajdonosnál.

(137) 2—2 Kovácsy Adolf s. k.

Umrath és Társa Prágában. GAZDASÁGI GÉPGYÁROK. Mutatvány rakatár és kőpályalet. Pozsart-damosal Debreczenben, ki is a t. cz. gazdaközönségnek kepes gyártmányokat ingyen postán bérmentve szolgálni. (112) 6—32

Lőkös Gyula tömeggondok (1. Teleki utca 2171. sz.) (134) 3—3

Hjúság! Szépség! AVANTAGE. RAVISANTE. FÉLMEHETATLANOK. SAVONRAVISSANTE. Felújult valamennyi eddig készített szappan. Készítve egyáltalán a kizárólag a kitűnő, általában ismert.

Hirdetés. Mindennemű lenkenzébe tört festéket padozat fénczét, ecseteket és fűszer-árakat jutányos árban ajánl GANOF SZKY LAJOS előbb Kacsó Ferenczné Czepléduczta, takarékp. épület. (133) 1—3